

GÖÇ VE HIV ENFEKSİYONU

Prof Dr A Arzu Sayiner

Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi

Tıbbi Mikrobiyoloji AD

Tıbbi Viroloji BD

arzu.sayiner@deu.edu.tr

Sunum Planı

Dünya'da ve
Avrupa'da
HIV
Göç

Türkiye'de
Göç
HIV

Dünya'da HIV Epidemisi

HIV ile Yaşayan İnsan Sayısı

2018

37.9 milyon
HIV ile yaşayan insan

+20%
2010'a göre

Kaynak: UNAIDS/WHO

2010'dan Bugüne İnsidans ve Mortalite

2018
37.9 milyon
HIV ile yaşıyan insan

- 16%

2010'a göre **yıllık yeni enfeksiyon** sayısı

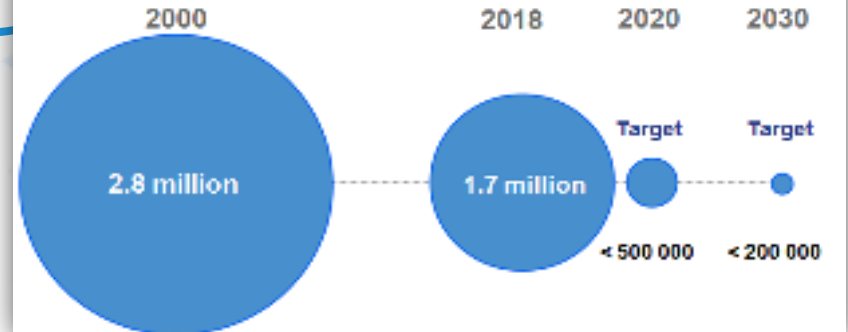

- 33%

2010'a göre **yıllık mortalite** sayısı

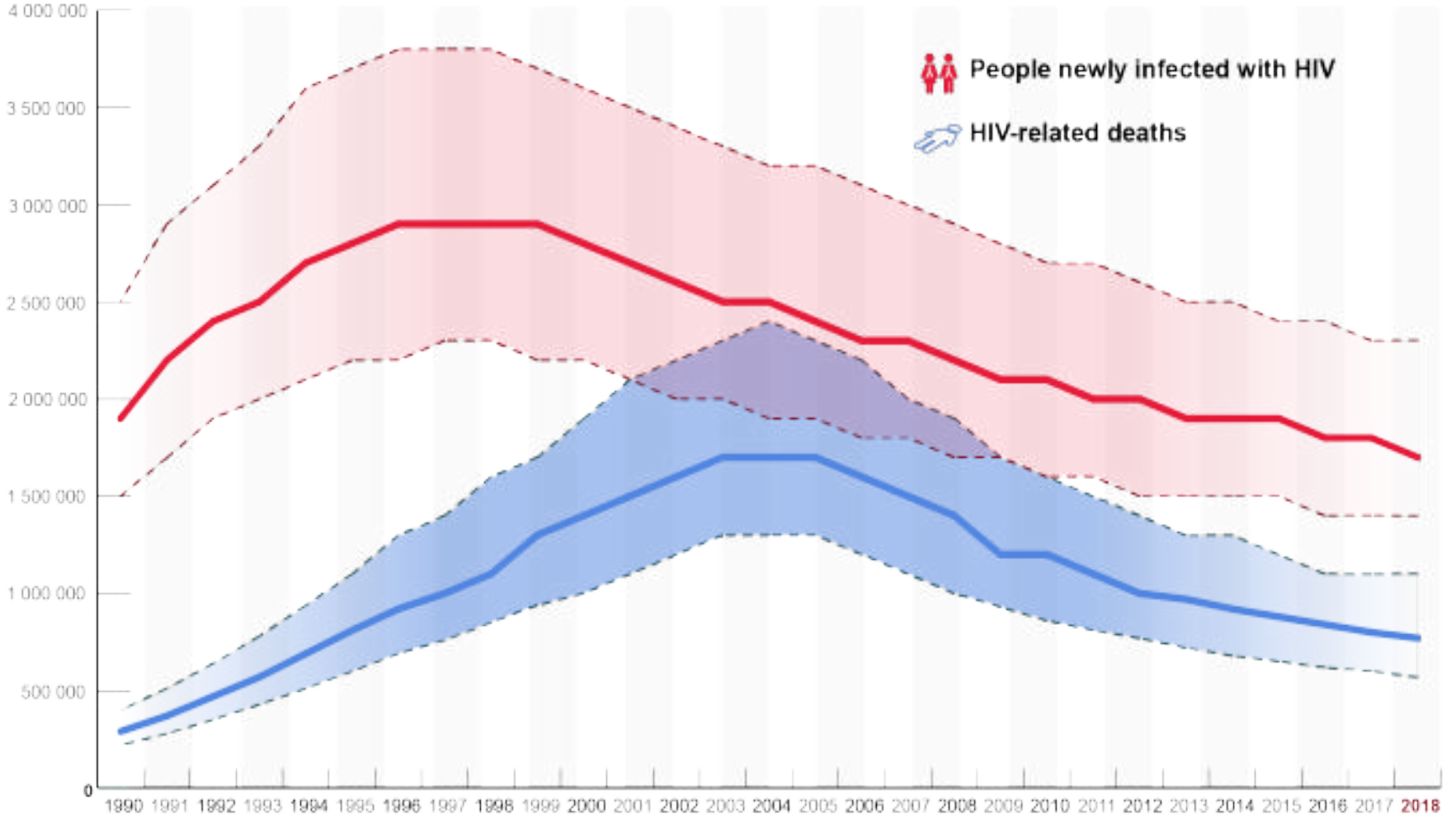

Global number of people newly infected with HIV

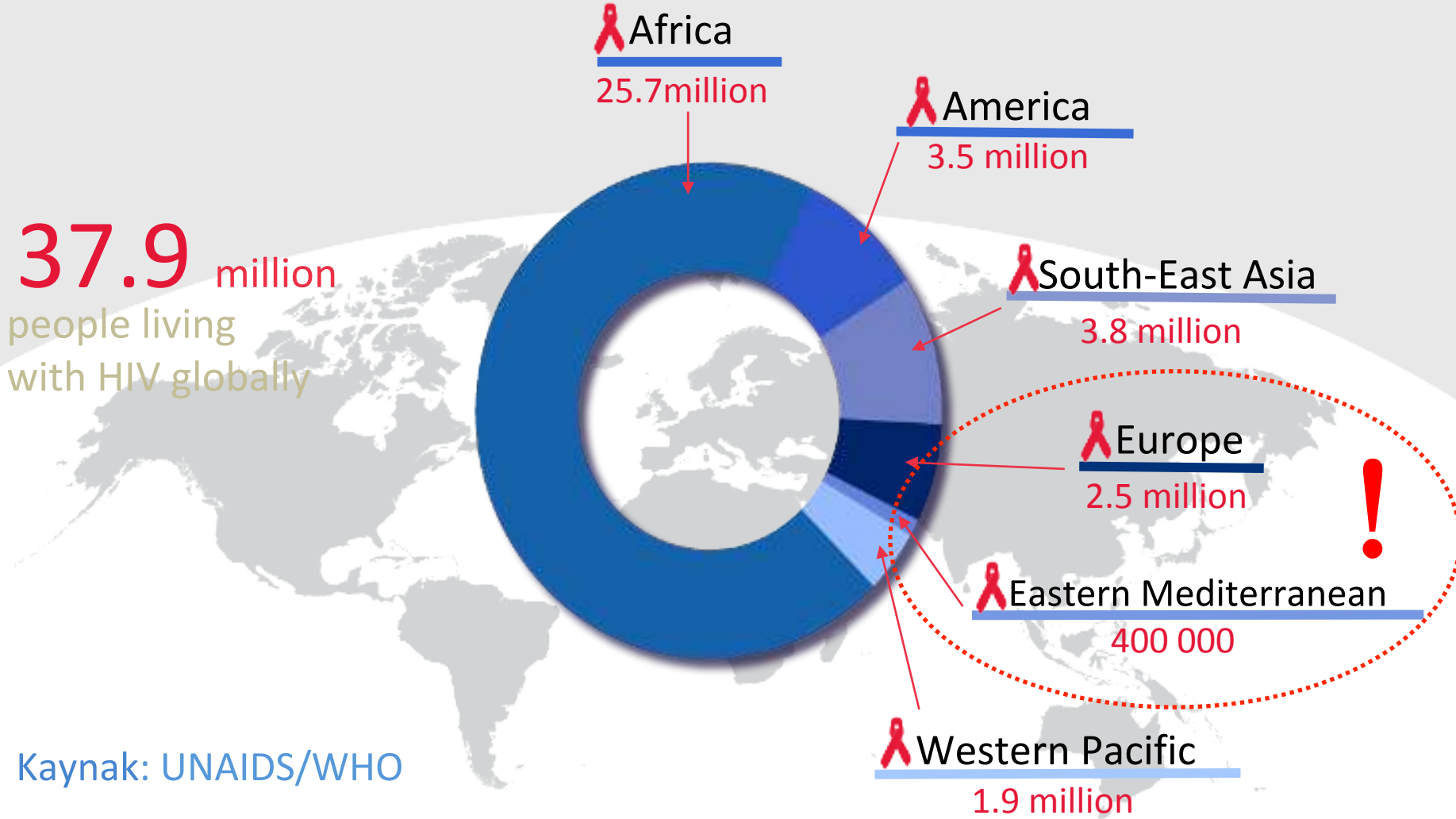
Kaynak: UNAIDS/WHO

HIV İnsidans ve Mortalitesinde Azalma

Kaynak: UNAIDS/WHO

WHO Bölge - HIV ile yaşayanlar sayısı (2018)

Doğu Akdeniz Bölgesi

2018
WHO Doğu Akdeniz Bölgesi
400 000
HIV ile yaşayan kişi sayısı

+31%
2010'a göre yıllık **yeni enfeksiyon** sayısı

+64%
2010'a göre yıllık **mortalite** sayısı

Kaynak: UNAIDS/WHO

Avrupa Bölgesi

2018
WHO Avrupa Bölgesi
2.5 milyon
HIV ile yaşayan kişi sayısı

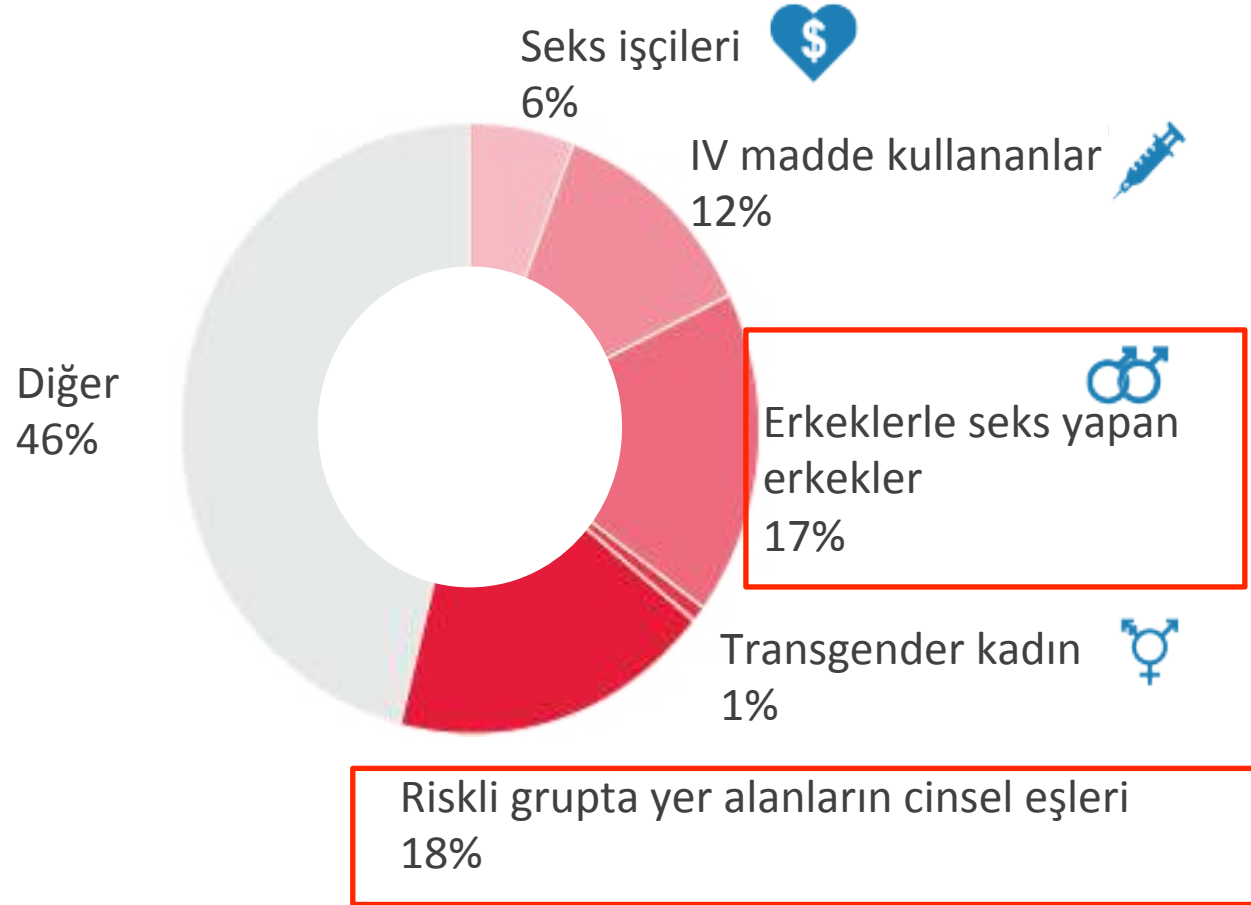
+18%
2010'a göre yıllık yeni
enfeksiyon sayısı

-7%
2010'a göre yıllık
mortalite sayısı

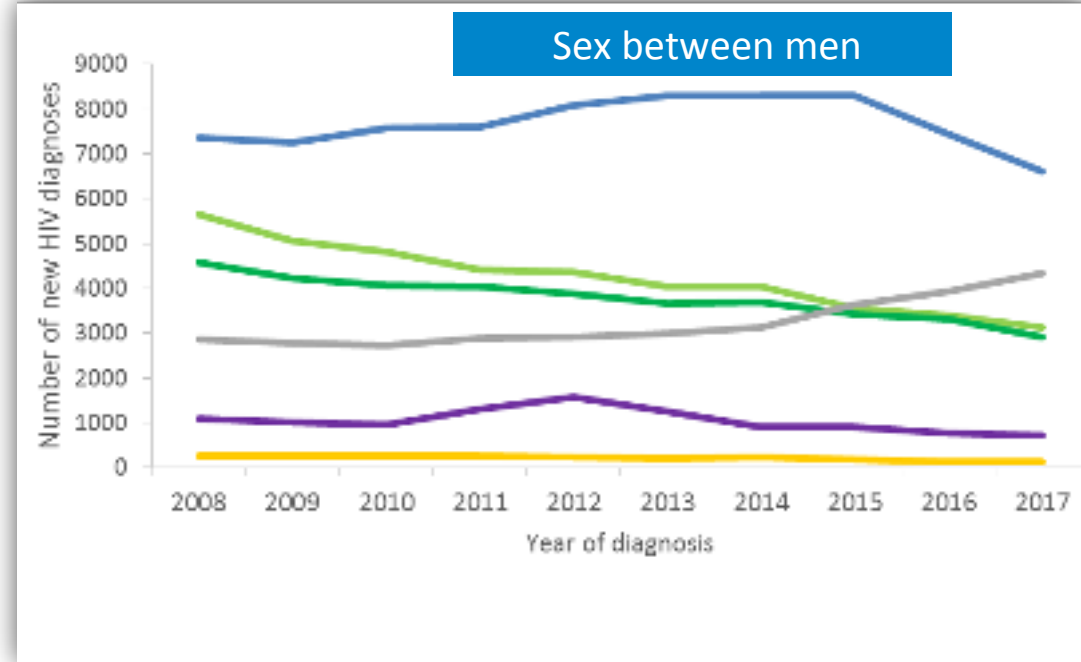

Kaynak: UNAIDS/WHO tahmini

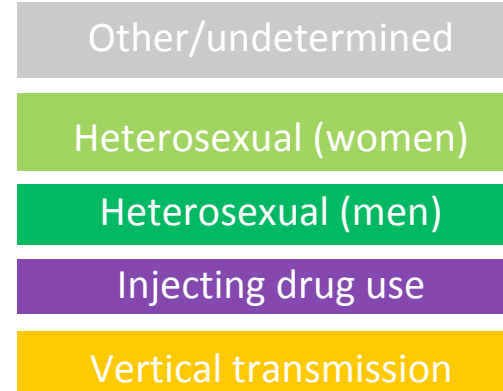
Yeni Enfeksiyonlar – Risk Grupları (2018)

Kaynak: UNAIDS , 2019

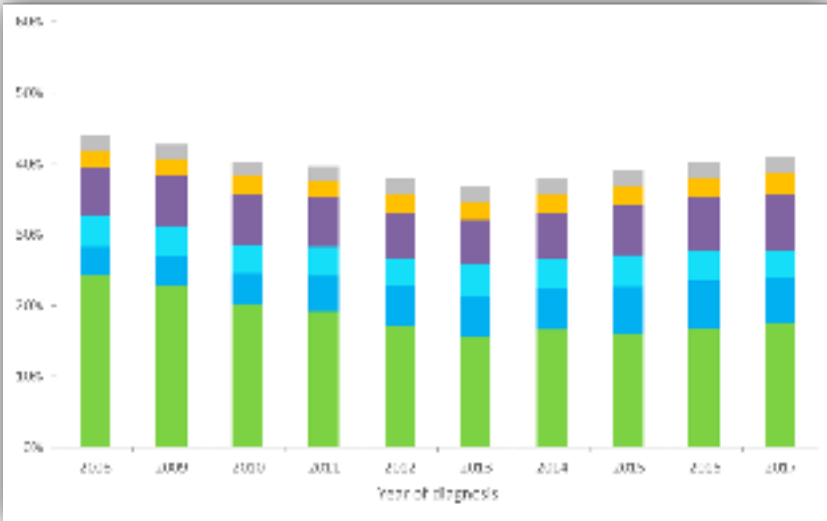
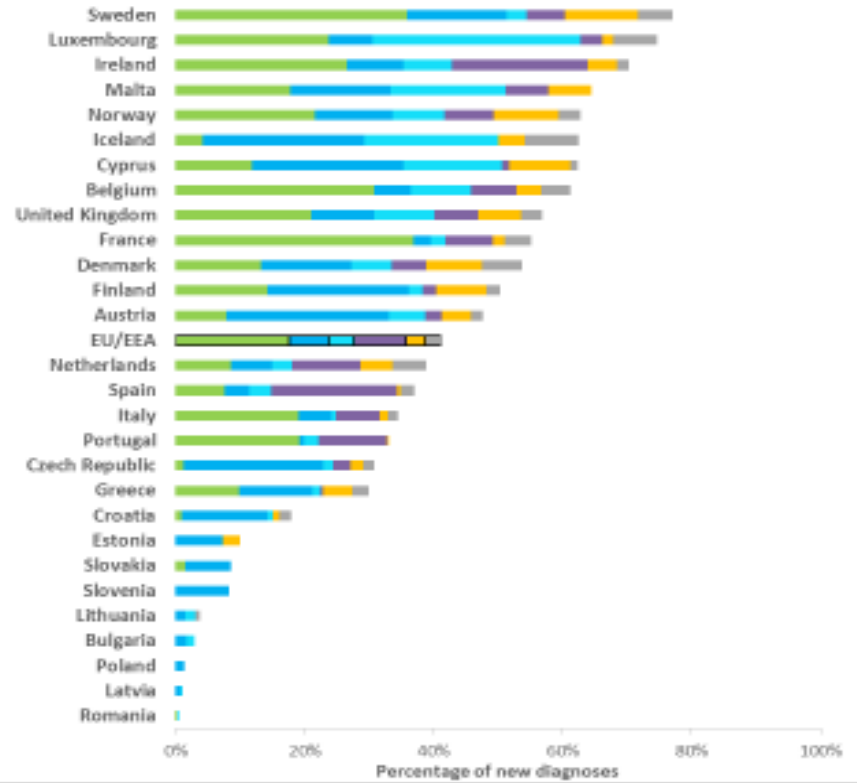

- Avrupa'da HIV enfeksiyonu 1/3 ülkede artmakta
- Tanı konan olgularda en büyük grup:
 - Erkeklerle seks yapan erkekler (%38)

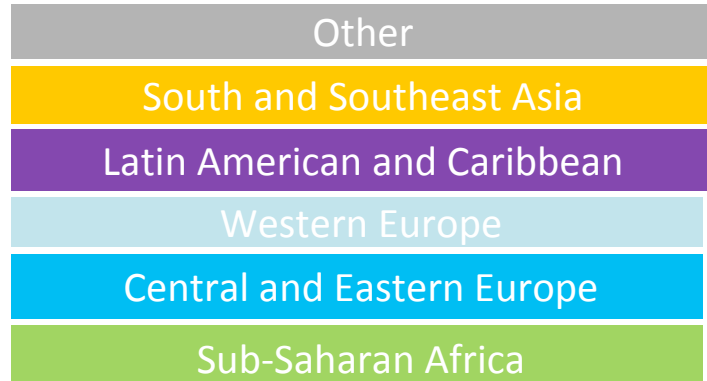
Avrupa'da Göçmenlerde HIV (2008-2017)

- Yeni tanı alanların %41'i ülke dışından gelen kişiler
- Bu grupta tanı konanların yaklaşık yarısı (%49) geç dönem HIV enfeksiyonu (CD4 sayısı $<350/\text{mm}^3$)

DSÖ Avrupa bölgesi

- >87 milyon göçmen
- Bölge nüfusunun yaklaşık %9,6'sı

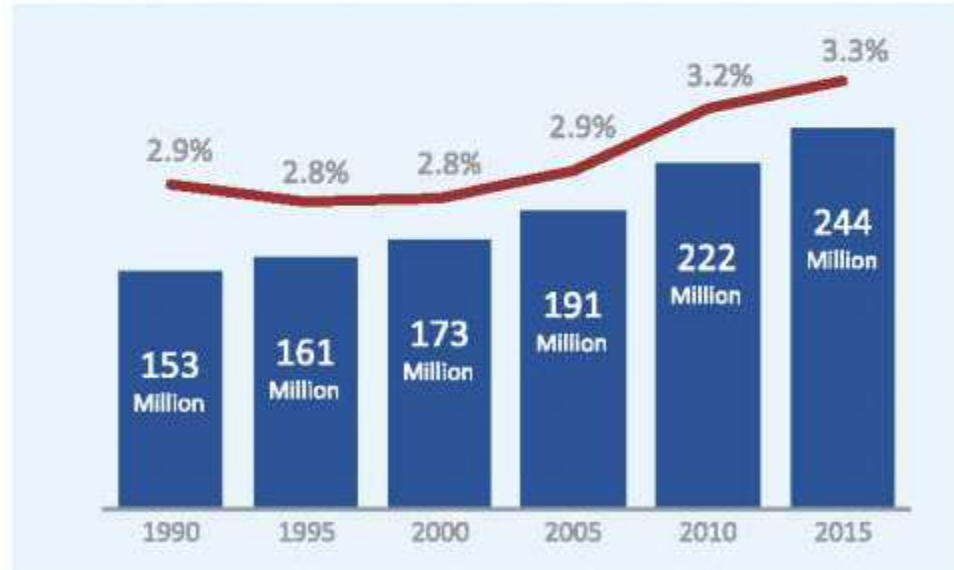

International Organization for Migration (IOM)
The UN Migration Agency

WORLD MIGRATION REPORT 2018

SNAPSHOT OF INTERNATIONAL MIGRANTS

The international migrant population globally has increased in size but remained relatively stable as a proportion of the world's population.

Dünyada göçmen sayısı
240 milyon - ülkeler arası
740 milyon - ülke içi

~ 1 milyar göçmen

I am a migrant. I face these issues.

- Dil sorunları
- Cinsel tercih nedeniyle göç
- Seks işçiliğine zorlanma
- Maddi sorunlar

- Göç, HIV enf için risk faktörüdür.
- Kaçak göçmenlik, riski arttırmaktadır.
- İlk 4 neden

- Kısıtlayıcı kanunlar ve politikalar
- Sağlık hizmetine ve bilgiye ulaşamama
- Sınır dışı edilme riski
- Damgalanma ve dışlanma
 - Göçmen olma
 - HIV (+) olma

UNAIDS

- Tedaviye ulaşamama
- Bilgiye ulaşmama
- Aileden uzak olma ve riskli cinsel ilişki
- Hekim ile anlaşamama

- Aile sorunları
- Toplumdan dışlanma
- Haklarını bilmeme
- HIV nedeniyle sınır dışı edilme riski

I am HIV-positive and I have no access to treatment

I have no access to HIV-related information

Away from my family I visit sex workers, but no condoms are available

I am unable to find a doctor who understands me

I do not understand the language spoken where I now live

I was forced to leave my country because of my sexual orientation

I need to send all my earnings home to my family

My employer took away my passport and forces me to have sex

Who is looking after my family while I am gone?

I fear being deported if I test positive for HIV

I do not know what my rights are here

My new neighbours do not like foreigners

Göçmenlerde Artan HIV Riski

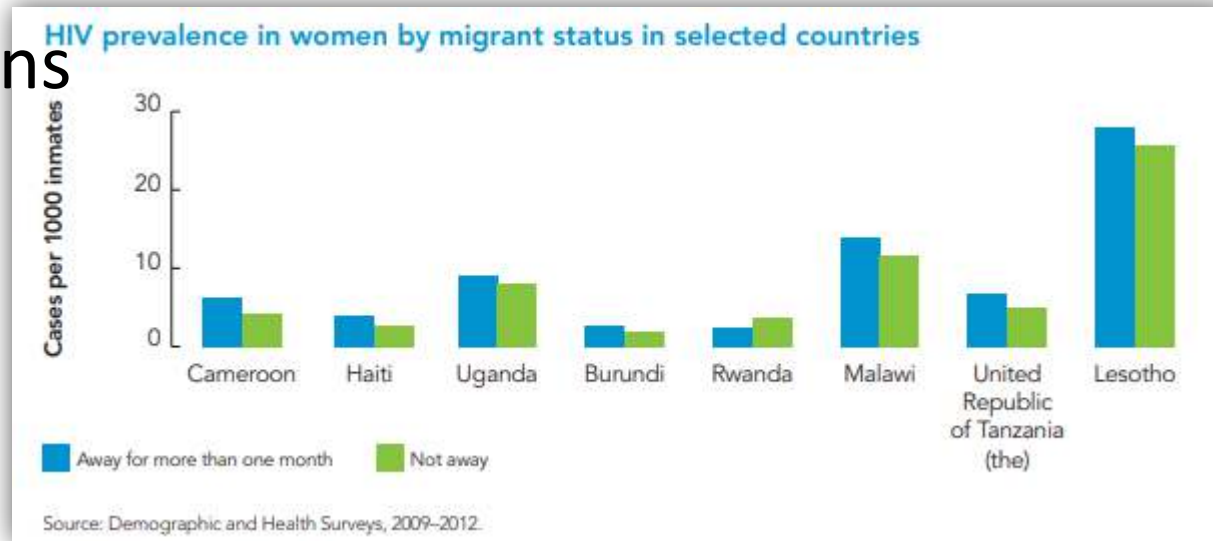
- 2011 → **Avrupa**'da heteroseksüel bulaşma ile gelişen yeni HIV enfeksiyonlarının %37'si Sahra altı Afrika ülkelerinden gelen göçmenler
 - Belçika: %60
 - İsveç ve İngiltere: %50
 - Doğu Avrupa'da düşük
- **Tayland**'da göçmenlerde HIV prevalansı 4 kat yüksek
 - Balıkçılık sektöründeki işçilerde prevalans %2-2.3
 - Fabrika ve çiftlik işçilerinde %1.1-0.74

Kentlere Göçenlerde HIV

- Tayland
 - Seks işçilerinin çoğunluğu kırsal kesimden maddi nedenlerle gelen göçmenler
- Hindistan
 - Prevalans: göçmenlerde %0.9, ulusal %0.27
- Güney Afrika
 - Göçmen kadınlarda risk 1.6 kat fazla
- Kenya - prevalans

Resmi yerleşim yerlerinde %8

Resmi olmayan yerlerde %12

Riskli gruplar

- Güney Afrika
 - Uzun yol sürücüleri ve birlikte oldukları seks işçilerinin %56'sı HIV (+)
 - Yük boşaltma ve evrak işleri için uzun süre beklenen lokasyonlar daha riskli
- Balıkçılık ve madencilik işçileri
- Seks işçilerinde HIV (+) oranları
 - Mumbai %23
 - Nepal %38
 - Endonezya %20

Göçmenlerde Riski Arttıran Sorunlar

Ayrımcı / Kısıtlayıcı Politikalar

- Ülkenin halk sağlığını koruma alanında etkisi gösterilmemiş
 - İnsan hakları ihlali
 - Tanı ve tedavide hasta işbirliğinin bozulması

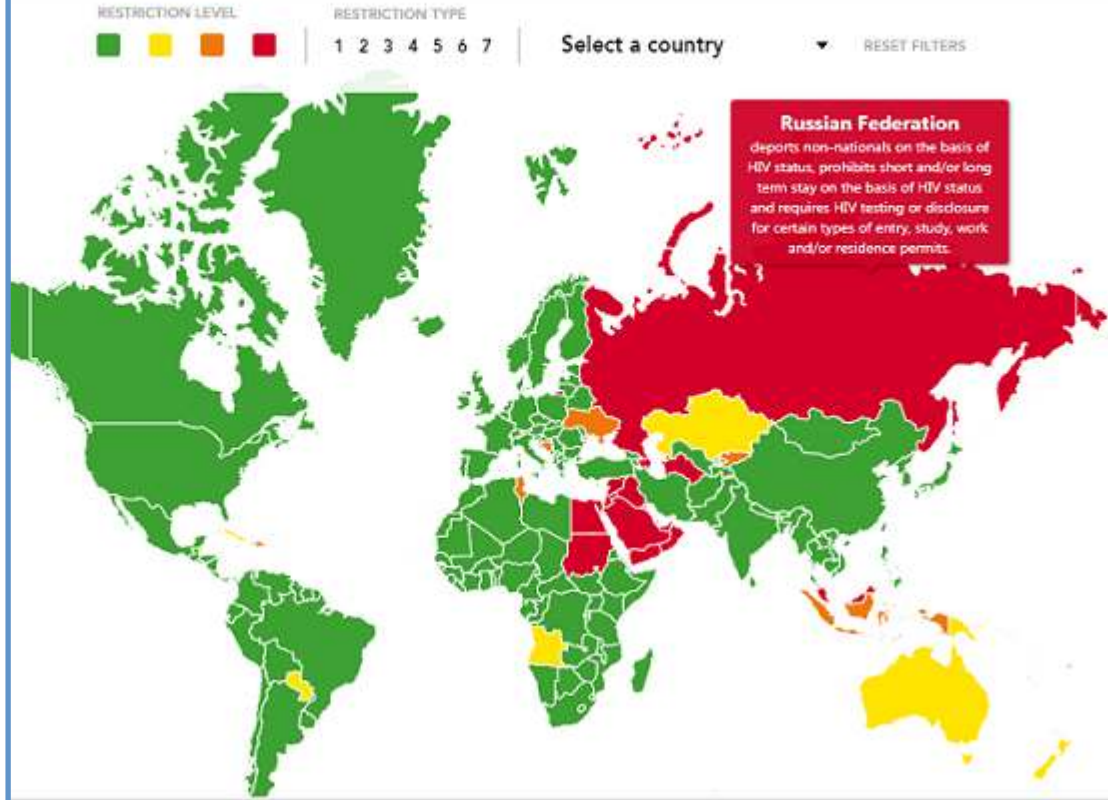
Kayıtlı veya kaçak göçmenler için sosyal haklardan ve sağlık sisteminden yararlanmada sıkıntılar

Availability of antiretroviral therapy for undocumented migrants in Europe and central Asia, 2012

Source: ECDC 2013. Thematic report: Migrants. Monitoring implementation of the Dublin Declaration on Partnership to Fight HIV/AIDS in Europe and central Asia: 2012 progress.

Angola, Aruba, Australia, Azerbaijan, Bahrain, Belize, Bosnia and Herzegovina, Brunei Darussalam, Cayman Islands, Cook Islands, Cuba, Dominican Republic, Egypt, Indonesia, Iraq, Israel, Jordan, Kazakhstan, Kuwait, Kyrgyzstan, Lebanon, Malaysia, Maldives, Marshall Islands, Mauritius, New Zealand, Oman, Palau, Papua New Guinea, Paraguay, Qatar, Russian Federation, Saint Kitts and Nevis, Samoa, Saudi Arabia, Saint Vincent and the Grenadines, Singapore, Solomon Islands, Sudan, Syrian Arab Republic, Tonga, Tunisia, Turkmenistan, Turks and Caicos, Tuvalu, Ukraine, United Arab Emirates and Yemen.

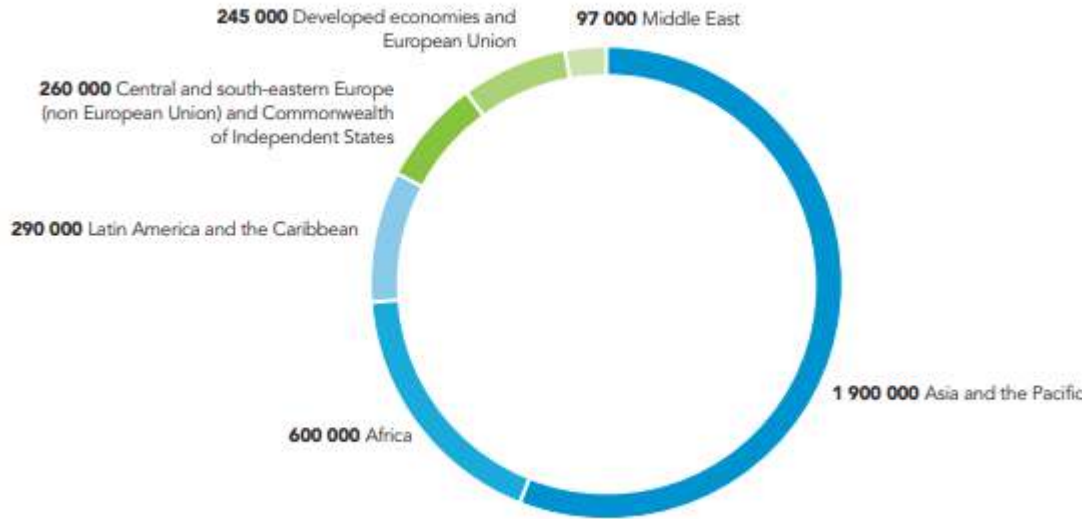
- *48 ülke/bölgede HIV ile ilgili kısıtlılıklar*
 - *30'unda ülkeye giriş veya kalış için kısıtlamalar*
 - *19'unda vatandaş olmayan HIV (+) lerin sınır dışı edilmesi*

Kadın Göçmenler

- Düşük profiller işler
 - Tekstil
 - Ev işleri
 - Eğlence sektörü

- Daha riskli
 - Fiziksel / cinsel taciz/şiddet
 - Sınır geçişlerinde ve göç sonrası istismar / fuhuşa zorlanma
 - CYBH tarama ve tedavisine ulaşamama

Total number of victims of cross-border sexual exploitation by region

Source: Recalculated from ILO global estimates of forced labour: results and methodology. Geneva, ILO, 2012.

Erkek göçmenlerin evde kalan eşleri

- Maddi zorluklar
- Seks işçiliği
- Eve dönen erkeklerin taşıdığı enfeksiyonlar

Resmi Gazete 11.04.2013 tarih ve 28615 sayı ile
Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu

İçişleri Bakanlığı'na bağlı
Göç İdaresi Genel Müdürlüğü
81 il, 148 ilçede ve yurtdışında yapılanma

**Kabul ve Barınma
Merkezleri**

Erzurum
Gaziantep
İzmir
Kırklareli
Kayseri
Van

Yozgat

Geri Gönderme Merkezleri

Erzurum
Gaziantep
İstanbul
İzmir
Kırklareli
Kırıkkale
Tekirdağ
Van

GÖÇ

Serbest/kendiliğinden insan hareketleri

Ekonomik /işgücü

Öğrenim

Turizm

Hac

İş

Zorunlu Göç

Mülteci: Ev sahibi ülkede UNHCR tarafından zorunlu göç mağduru olarak kabul edilmiş sığınmacı

Sığınmacı: İltica başvurusunda bulunmuş ve yanıt bekleyen zorunlu göç mağduru

Geçici Koruma Statüsü
Resmi olarak iltica başvurusu bulunmayan misafir statüsündeki zorunlu göç mağdurları. Suriye, Irak, Filistin, Libyalı göçmenler

Ülke içi zorunlu göçmen (Internally displaced people –IDP)

Sürgün: Devlet tarafından ülkesini terke zorlanan göçmen

Sınır dışı edilen göçmen

Zorunlu Göç Sürecinin Yönetimi

Türkiye'ye Göç (TÜİK)

- TÜİK – Uluslararası göç istatistikleri
 - “Bir yıl içinde ikamet etmek amacıyla göç edenler”
Suriye'den geçici koruma için gelenleri kapsamıyor.

Yıllara Göre Türkiye'ye Gelen Göç, 2016-2018		
Yıl	Türkiye'ye Gelen Göç	Bir Önceki Yıla Göre Artış
2016	380.921	
2017	466.333	22,4%
2018	577.457	23,8%

Vatandaşlıklarına Göre Türkiye'ye En Çok Göç Eden Yabancı Uyrukluklar, 2018

Vatandaşlık Ülkesi	Türkiye'ye Gelen Göç
Irak	110.315
Afganistan	44.977
Suriye	38.997
Türkmenistan	34.915
İran	31.922

TR'deki Suriyeli Nüfus

- 19.09.2019 → 3 666 059
 - %54 erkek
 - Ortalama yaş: 22.58 (TR: 31.7)
 - %47 → 0-18 yaş aralığında
 - %23 → 15-24 yaş
- %1.72 kamplarda, %98.28 şehirlerde
 - Şehir seçimi “Göç İdaresi” kararı ile

- Sınırı geçen Suriyeli mülteciler

Sınır

Kayıt Merkezi

- Acil gıda ve temiz su yardımı
- Güvenlik ve sağlık taraması
- Acil sağlık desteği

- Akrabaların yanına yerleşirler

Türkiye'de akrabalar var

Akraba yok, güvenlik sorunu yok

- Geçici Konaklama merkezlerine yerleştirilirler
- **10 ilde 20 kamp**

GEÇİCİ KORUMA KAPSAMINDAKİ SURİYELİLERİN GEÇİCİ BARINMA MERKEZLERİNE GÖRE DAĞILIMI

GEÇİCİ BARINMA MERKEZLERİ	TOPLAM
ŞANLIURFA	77.786
GAZİANTEP	24.012
KİLİS	24.385
KAHRAMANMARAŞ	17.015
MARDİN	2.722
HATAY	17.171
ADANA	25.809
ADİYAMAN	8.990
OSMANIYE	14.166
MALATYA	9.457
TOPLAM	221.513
GEÇİCİ BARINMA MERKEZLERİ DIŞINDA KALAN SURİYELİ SAYISI	3.362.666
ÜLKEMİZDE BULUNAN TOPLAM SURİYELİ SAYISI	3.584.179

19.04.2018 itbanyla

Geçici Koruma Kapsamında Bulunan Suriyelilerin İlk 10 İle Göre Dağılımı

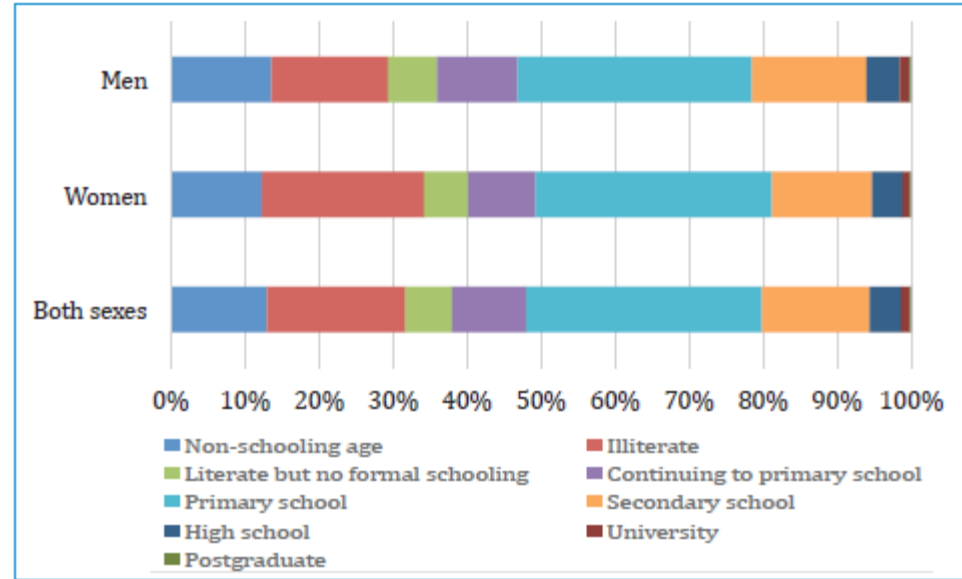
Survey on the health status, services utilization and determinants of health

Syrian refugee population in Turkey

Daniele Mipatrini
Mehmet Balçilar
Matteo Dembech
Toker Ergüder
Pavel Ursu

Fig. 6. Overall educational attainment of respondents by sex

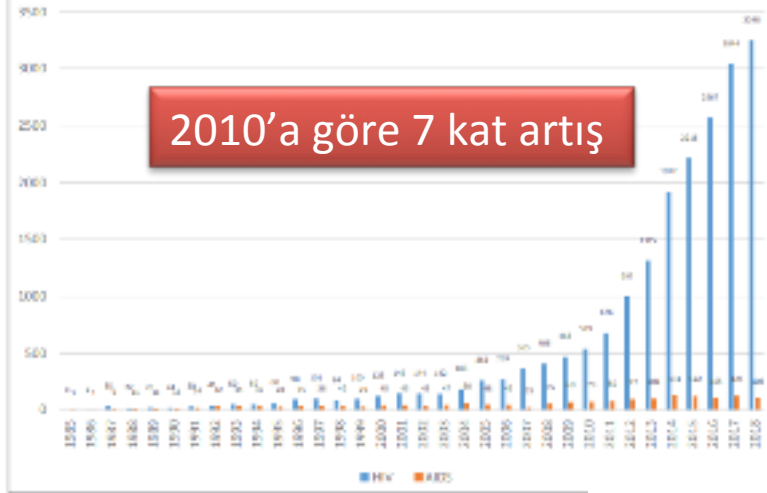
- %5.6'sı HIV testi konusunda bilgili
- Bunların %31.5 test olmuş.

Mevsimlik İşçi Göçü

- Tarım / Hayvancılık
 - Afganistan, Azerbeycan, Ermenistan, Gürcistan, Kazakistan, Kırgızistan, Irak, İran, Özbekistan, Rusya, Suriye
 - Gürcistan 1 755 289 (2014) → Çay ve fındık (Mayıs – Haziran)
 - Azerbeycan 657 684 (2014) → Hayvan yemi
- Turizm: Rusya
- İnşaat
 - Gürcistan, Azerbeycan, Türkmenistan, Afganistan, Özbekistan

Türkiye'de HIV

1985 - 2018 YILI İSTATİSTİKLERİ

Grafik 1. Yıllara Göre HIV/AIDS Vaka Dağılımı (Türkiye 1985 – 31 Ar)

Tablo 1. HIV (+), AIDS ve Toplam Vaka Sayısının ve Ölümünün Son Beş Yıla Göre Dağılımı (Türkiye 2014-2019)*

Yıllar	HIV (+)	AIDS	TOPLAM	ÖLÜM
2014	1917	131	2048	19
2015	2219	122	2341	17
2016	2569	105	2674	14
2017	3063	125	3188	32
2018	3678	122	3800	30

* 30 Haziran 2019 tarihi itibarı ile doğrulama testi pozitif tespit edilerek bildirim yapılan vakalar.

% 80 erkek
% 20 kadın

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
HALK SAĞLIĞI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Bulaşıcı Hastalıklar Dairesi Başkanlığı

Türkiye'de HIV

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
HALK SAĞLIĞI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Bulaşıcı Hastalıklar Dairesi Başkanlığı

Tablo 5. HIV(+) Kişilerin Uyruğa Göre Dağılımı (Türkiye 1985 – 31 Aralık 2018)*

UYRUK	HIV TOPLAM VAKA	YÜZDE
Diğer Ülke Vatandaşı	3184	15,76
T.C. Vatandaşı	16975	84,03
Bilinmeyen	43	0,21
TOPLAM	20202	100

* 30 Haziran 2019 tarihi itibari ile doğrulama testi pozitif tespit edilerek bildirim yapılan vakalar.

Tablo 6. HIV(+) Kişilerin ve AIDS Vakalarının Olası Bulaş Yollarına Göre Dağılımı (Türkiye 1985 – 31 Aralık 2018)*

OLASI BULAŞ YOLU	TOPLAM VAKA	YÜZDE
Heteroseksüel cinsel ilişki	7639	34,74
Homoseksüel/biseksüel cinsel ilişki	3187	14,49
Damar içi madde bağımlılığı	276	1,26
Anneden bebeğe geçiş	175	0,80
Nazokomiyal bulaşma	79	0,36
Çoklu bulaş	221	1,01
Hemofili hastası	23	0,10
Enfekte kan transfüzyonu	105	0,48
Bilinmeyen	10725	48,78
TOPLAM	21988	100

* 30 Haziran 2019 tarihi itibari ile doğrulama testi pozitif tespit edilerek bildirim yapılan vakalar.

2018'de → 3800 olgu
%16.4 yabancı uyruklu

% 50 cinsel yolla bulaş
%1,3 IV madde kullanımı

Türkiye’de HIV Enfeksiyonu: Hedefe Ne Kadar Yakınız?

HIV Infection in Turkey: How Close Are We to the Target?

Deniz Gökengin

Ege Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Anabilim Dalı, İzmir, Türkiye

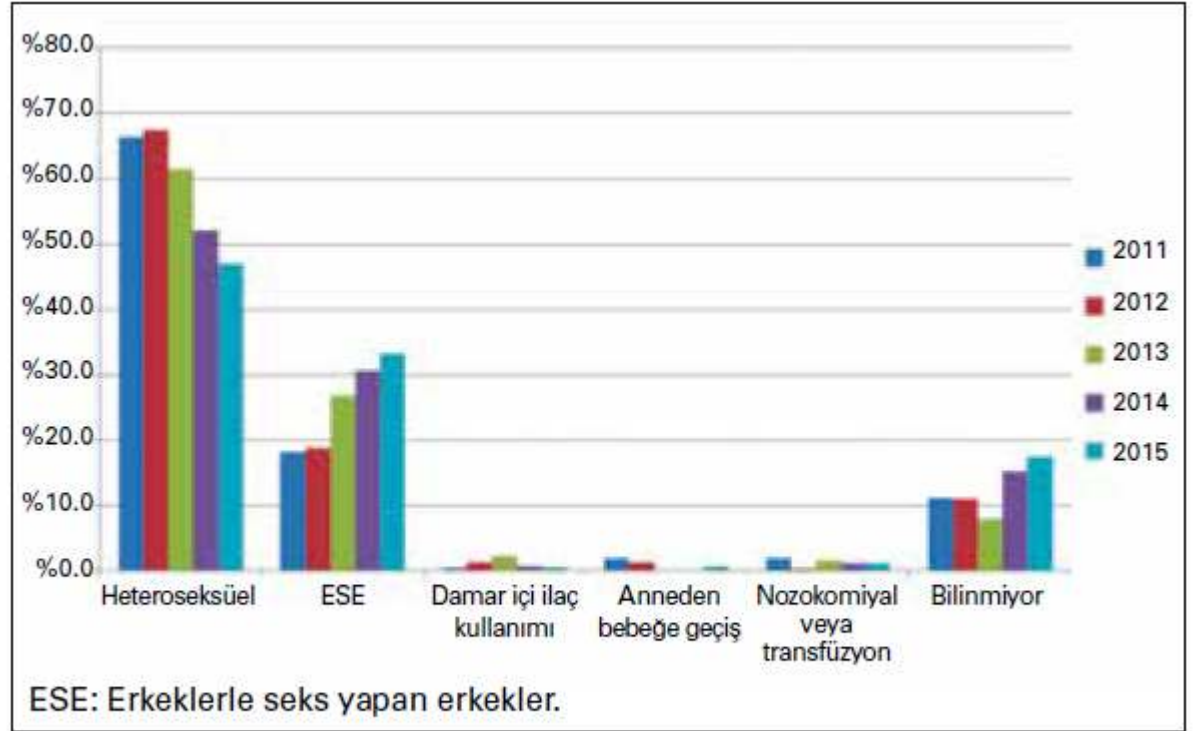
2005-2014 Orta Avrupa bölgesi yeni olguların %70’i

- Polonya (%29)
- **Türkiye (%22)**
- Romanya (%20)

TR’de 2012 sonrası eşcinsel ilişki ile bulaşmada artış

TR’de tanı

- ~ %50 geç evre (CD4 \leq 350)
- ~ %25 ileri evre (CD4 <200)

Şekil 1. Türkiye’de HIV’in bulaşma yollarında yıllar içinde gözlenen değişim (7).

Yabancı Uyruklularda HIV (+)

HIV Positive Cases by Nationality, Istanbul								
	2012		2013		2014		2015 İLK 6 AYLIK SAYI	
1	Turkmenistan	12	Turkmenistan	20	Turkmenistan	29	Turkmenistan	11
2	Ukraine	7	Uzbekistan	13	Uzbekistan	25	Libya	10
3	Moldova	4	Cameroon	12	Uganda	22	Uzbekistan	8
4	Nigeria	4	Azerbaijan	8	Azerbaijan	11	Syria	7
5	Uzbekistan	4	Ukraine	6	Moldova	11	Cameroon	5
6	Congo	3	South Africa	5	Cameroon	10	Azerbaijan	4
7	Azerbaijan	2	Uganda	5	Libya	9	Gana	4
8	Philippines	2	Libya	4	Ukraine	9	Georgia	4
9	Guinea	2	Moldova	4	Congo	8	Russia	4
10	Libya	2	GANA	3	Nigeria	8	Uganda	4
11	Russia	2	England	3	USA	6	Iraq	3
12	Tunisia	2	Nigeria	3	Germany	5	Krgyzstan	
13	Uganda	2	USA	2	Georgia	5	Congo	
14	Africa	1	Afghanistan	2	Kenya	5	China	
15	Argantina	1	Germany	2	Russia	5	France	
16	Gambia	1	Angola	2	China	4	Switzerland	
17	Indonesia	1	Holland	2	Krgyzstan	4	Moldova	
18	South Africa	1	Krgyzstan	2	Syria	4	Nigeria	
19	Georgia	1	Congo	2	Africa	3	Ukraine	
20	Holland	1	Russia	2	Brasil	3	Afghanistan	
21	Spain	1	Senegal	2	Ivory Coast	3	Bulgaria	
22	Kenya	1	Africa	1	South Africa	3	ÇAD	
23	Krgyzstan	1	Bahrain	1	Iraq	3	Indonesia	
24	TRNC	1	Brasil	1	Sudan	3	Armania	
25	Romania	1	Ivory Coasts	1	Afghanistan	2	Philippines	

Kümülatif

- Ukrayna (201)
- Türkmenistan (129)
- Özbekistan (118)
- Moldova
- Rusya
- Azerbeycan
- Gürcistan

Dr. F. Şebnem ERDİNÇ

HIV/AIDS ve Göç: Türkiye'deki etkisi, KLİMİK 2016

Suriyeli Göçmenlerde Enfeksiyonlar

ENFEKSİYON	OLGU SAYISI	TARİH ARALIĞI
Kutanöz Leishmaniasis	8705	2012 – 2018
Suçiçeği	1270	2017-2018 (ilk 2 ay)
Tbc	971	2012-2018
Kızamık	876	2012-2018 (ilk 2 ay)
HIV	626	2012-2018 (ilk 2 ay)
Akut hepatit A	125	2017-2018 (ilk 2 ay)
Akut hepatit B	41	2017-2018 (ilk 2 ay)
Kronik hepatit C	53	2016-2017
Sıtma (184 220 kan yayması)	0	2012 – 2018

- 1996'da kurulan "Ulusal AIDS Komisyonu"
 - Tavsiye niteliğinde
- Yıllık test sayısı
 - 2016'da 6 263 000
 - Donörler, seks işçileri, evlilik öncesi, pre-op
 - Halen gebelere ve risk gruplarına yönelik tarama programları mevcut değil
- Pasif sürveyans yapılmakta
- Erken tanıda sorunlar var
- Tedavi ve izlem başarılı

Öneriler (Dünya)

- Göçmenlere ve ailelerine yönelik kısıtlamaların kaldırılması, sağlık ve sosyal haklara ulaşımın sağlanması
 - Tanı ve tedavi ile bulaşmanın engellenmesi
- HIV konusunda ülkeler arası (göç veren ve alan) işbirliği sağlanması
 - Koruyucu / bilgilendirici eğitimler
 - Gebelerin taranması
 - Tedavinin sağlanması ve masrafların bölüşülmesi
 - Sivil toplum örgütlerinin işbirliğinin sağlanması
 - İş verenlerin ve sendikaların göçmen hakları ve HIV konularında eğitilmesi / desteklenmesi

Öneriler (TR)

- Anonim ve ücretsiz HIV testi yaygınlaşması
- Verilerin toplanması ve eylem planlarına dönüştürülmesi
- Çalışmaların tüm paydaşları kapsamaması ve verilerin paylaşılması
- Riskli/kilit grupların belirlenmesi, bu gruplara erişim ve tarama programları geliştirilmesi

Kaynaklar

- UNAIDS
- ECDC – HIV/AIDS Surveillance in Europe 2018
- ECDC – Special report , HIV and Migrants
- TC Sağlık Bakanlığı
- ILO – Labour Migration and HIV
- Dr İlker İnanç Balkan

Göçmenlerde Enfeksiyonlar: Güncel Durum, EKMUD 2018

- Dr. F. Şebnem ERDİNÇ

HIV/AIDS ve Göç: Türkiye'deki etkisi, KLİMİK 2016

- Prof Dr Deniz Gökengin

Türkiye'de HIV Enfeksiyonu: Hedefe ne kadar yakınız?

Klimik Derg 2018; 31:4-10

